

ikke i første række at bibringe eksperterne kundskaber, men at øge disses færdigheder f. eks. i samarbejdsteknik og kundskabsoverførsel og gøre dem indstillet på arbejdet i et udviklingsland. Revisionsudvalget tilslutter sig, jfr. betænkningen side 78, at sådanne almene orienteringskurser gennemføres som noget fælles for alle danske eksperter, der udsendes til udviklingslandene; der skønnes ikke for tiden at være grundlag for at gennemføre fælles ekspertuddannelse af større omfang og længere varighed.

ad 2.b. Det har inden for de senere år undertiden vist sig vanskeligt at rekruttere bistandspersonel i takt med de fra udviklingslandene fremkomne anmodninger om ekspertbistand. Med en stigende bistandsaktivitet vil dette problem blive accentueret, hvorfor det kan forudses, at der må træffes særlige foranstaltninger til fremme af rekrutteringen af eksperter. I denne forbindelse foreslår revisionsudvalget, jfr. betænkningen side 77, at der med henblik på ydelse af en langsigtet ekspertbistand på sådanne fagområder, hvor Danmark har særligt gode forudsætninger for at yde en indsats, gives bistandsadministrationen bemyndigelse til efter aftale med danske statsinstitutioner, der er rede til at gå ind i et samarbejde til løsning af sådanne opgaver, at afholde lønningsudgifterne til en eller flere overtallige stillinger af bevillingerne til udviklingsbistand.

Ved etableringen af en ordning af denne karakter skabes der mulighed for, at det kan aftales med udviklingslandene, at Danmark på mere langsigtet basis stiller eksperter til rådighed til løsning af bestemte opgaver. Ordningen tænkes i en forsøgsperiode begrænset til ansættelse af foreløbig op til 15 personer. Ordningen vil i øvrigt ikke indebære, at der konstant skal finansieres et antal overtallige stillinger. De pågældende personer vil i videst muligt omfang være udstationeret som eksperter; ordningen vil give den statsinstitution, som de pågældende er knyttet til, mulighed for at tilrettelægge personaleadministrationen, sådan at udstationeringen af medarbejdere ikke griber forstyrrende ind i virksomheden.

ad 2.c. Udsendelse af danske frivillige til udviklingslandene, der påbegyndtes i 1963, blev i de første år finansieret af midler fra Landsindsamlingens Fond for Udviklingslandene og senere af statsmidler, først i henhold til lov nr. 142 af 14. april 1966 (folketings-tidende 1965-66: 2016, 2816, 4027, 4592; A.1053; B. 293, 351; C.253) og nu med hjemmel i lov nr. 219 af 27. maj 1970 om udsendelse af frivillige til udviklingslandene (folketings-tidende 1969-70; 4192, 5141, 5360, 5454; A. 3179; C. 491).

Når det oprindeligt blev fundet nødvendigt at have en særlig lovhjemmel for denne kategori af

faglig bistand, var grunden den, at man ved udsendelse af frivillige forpligtede staten til afholdelse af udgifter ud over det løbende finansår. Denne begrundelse bortfalder imidlertid, når der indføres en flerårig planlægning af udviklingsbistanden, og det er derefter mest hensigtsmæssigt, at hjemlen for udsendelse af frivillige findes i loven om internationalt udviklingssamarbejde, ligesom midlerne til dette formål indgår i de samlede bevillinger til bistandssamarbejde.

ad 3.a. Stipendier som led i den faglige bistand gives fortrinsvis til specialstudier af kortere varighed (maksimum 1 à 2 år). Sådanne specialstudier kan omfatte såvel teoretiske studier ved højere læreanstalter eller andre undervisningsinstitutioner som mere praktiske studier ved ophold hos myndigheder, institutioner, erhvervsvirksomheder el. lign. Stipendier gives normalt kun efter udtrykkelig anbefaling fra de ansvarlige myndigheder i stipendiatens hjemland. Undtagelse fra disse principielle retningslinier gøres, hvor det drejer sig om flygtninge.

I visse tilfælde ydes stipendier til studerende fra udviklingslande til studier i andre lande end Danmark; dette vil især være tilfældet, hvor studierne kan gennemføres inden for den region, stipendiaten kommer fra, eller i tilfælde hvor stipendiaten på anden måde har tilknytning til danske bistandsaktiviteter, men hvor relevante studiemuligheder ikke findes i Danmark.

ad 3.b. Uddannelsesstøtte til personer i eller fra ikke-selvstyrende områder o. lign. ydes gennem internationale organisationer eller i form af stipendier til studier i Danmark.

ad 3.c. Seminarer, kurser o. lign. gennemføres normalt kun i Danmark, såfremt de er af forholdsvis kort varighed og med deltagelse på højt niveau. Mere langvarig kursusvirksomhed på lavere niveau i Danmark er under afvikling og vil i fremtiden fortrinsvis blive henlagt til udviklingslandene.

Til § 4, stk. 2.

Den bilaterale faglige bistand iværksættes alene med godkendelse fra regeringen i det pågældende udviklingsland.

Det kan imidlertid ofte være hensigtsmæssigt, at selve gennemførelsen af den faglige bistand overlades til en international eller privat organisation. Et eksempel på det sidste er det af Dansk Røde Kors administrerede undervisningshospital i Congo. Der er en lang række eksempler på, at faglig bistand er iværksat gennem internationale organisationer. Det drejer sig om de såkaldte multi-bi-projekter, som karakteriseres ved, at projekterne finansieres ved serbidrag fra et enkelt giverland, men administreres